

Lletres Valencianes

Revista del llibre valencià · Número 52 · Març 2018

**GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA D'EDUCACIÓ,
INVESTIGACIÓ, CULTURA I ESPORT**

*Conseller d'Educació, Investigació,
Cultura i Esport*
Vicent Marzà Ibáñez

Secretari autonòmic de Cultura i Esport
Albert Girona Albuixech

Directora general de Cultura i Patrimoni
Carmen Amoraga Toledo

ISSN: 1578-4096

Dep. Legal V-2053-2001

© de la present edició:

Generalitat Valenciana

Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport

Av. Campanar, 32, 46015 València

<http://www.ceice.gva.es/web/cultura>

Direcció

Rosario Tamarit Rius

Coordinació

Carmen Pardo

Jordi Puig

Consell Assessor

Francisca Cerdà Vara

Jaime J. Chiner Gimeno

Rosa A. Codonyer

Secretaria

Raimundo Forner Barres

Administració

Montserrat Ferrer Pereira

Col·laboracions

**Felip Pineda, Lluís Alpera, Paula Pérez
i De Lanuza, Manel Alonso, Manuel Garrido,
Joanjo Garcia, Alicia Toledo, Santiago
Barrachina, Maite Fernández Pérez,
Isabel Marí, Manuel Garrido,
Rosella Reig, Juli Capilla, J.E. Álamo**

Fotografia

**José García Poveda
El Flaco**

Correcció lingüística

Maria Quiles Ruiz

Disseny i maquetació

Eliseo Soriano

Índex

Crítica

TIRANT LO BLANCH.....	5
ROTTERDAM, PROVISIONALMENT	7
ON SÓN LES CLAUS?.....	9
DE PLANTES, TALAIES I CIMS (I UNA AROMA)	12
LIBRO DE NONSENSE.....	15
ELS MILLORS RELATS DE ROALD DAHL	18
MAX I ELS SUPERHEROIS	21
MELANCOLÍA (MELANCHOLIA), LARS VON TRIER (2011).....	23
CHAN PRIN 1	25
UNA DOLÇA CANÇÓ.....	27

Minicrítica

LA ABUELA NELA	29
ÉRASE UNA VEZ. ETCÉTERA.....	30
DEMANA-M'HO AIXÍ I ET DIRÉ QUE SÍ.....	31

Novetats editorials

POESIA COMPLETA. CARTES A FERNANDO PESSOA	32
NOU VIATGE PEL PAÍS VALENCIÀ.....	33

Reportatges

LLIBRERIA RAMON LLULL.....	34
LLIBRERIA LA TRACA	43

[Fes clic en el títol de la crítica o l'article que vols llegir](#)

Revista Lletres Valencianes núm. 52

PREMIS 2017 ALS LLIBRES MILLOR EDITATS I A LA TASCA DELS
LLIBRERS I LLIBRERES A LA COMUNITAT VALENCIANA EN L'ANY 2016

PREMI AL LLIBRE MILLOR IL·LUISTRAT EL 2016

ALLARGANT LA VIGÈNCIA DEL CLÀSSIC

Un dels grans danys col·laterals de les lectures obligatòries que ens fan llegir a l'escola i a l'institut és que de vegades alguns títols queden irremediament associats al tedi que comporta una imposició. Això provoca l'efecte contrari al que es produeix quan una persona s'acosta a un llibre per pur deler, més encara en etapes tan sensibles com l'adolescència, en què cadascú ha d'emprendre el seu camí únic i intransferible cap a la construcció d'uns hàbits de lectura propis. Els textos clàssics, com és comprensible, són un material recurrent per als professors de valencià i castellà a l'hora de manar llegir al-

guna cosa. Com a conseqüència, si un adolescent pensa en *Tirant lo Blanch*, és probable que el primer que li vinga al cap siguen avorrides llistes, exàmens absurds i obligacions angoixants. Però potser la cosa canvia si el clàssic entre clàssics l'il·lustra l'artista de moda, Paula Bonet, i si l'adaptador del text, Josep Vicent Miralles, fa referència a *Joc de Trons* o a la novel·la negra per descriure esta nova versió del llibre de Joanot Martorell.

Amb eixe esperit renovador, ha editat Llibres de la Drassana el nostre text més traduït. Les aventures cavalleresques del bretó Tirant de Roca Salada i la

Il·lustrat per Paula Bonet.
El original de Joanot Martorell.
Versió de Josep Vicent Miralles.

DRASSANA

Tirant lo Blanch

JOANOT MARTORELL / Autor

PAULA BONET / Il·lustradora

Versió de Josep Vicent Miralles

Premi al Llibre Millor Il·lustrat el 2016
de la Generalitat Valenciana

LLIBRES DE LA DRASSANA. VALÈNCIA, 2016

«VELES E VENTS» / Col·lecció

128 pàgines / 978-84-946075-2-3 / 19,75€

seua posterior caiguda en desgràcia se'ns presenten més atractives que mai en esta adaptació de Miralles, periodista i guionista de professió, qui confessa que el seu primer contacte amb el clàssic en els anys d'institut també va ser decebedor. Per compensar aquella experiència, el xabienc ha construït una versió moderna i accessible de l'obra de Martorell, amb un llenguatge renovat capaç de seduir un ampli espectre de lectors, no necessàriament joves. El *Tirant* de Drassana presenta un resum del text original i amb bon criteri en recull els passatges més importants i en condensa l'ànima.

La cirereta del pastís la posa Bonet, la popularitat de la qual no ha deixat de créixer en els últims anys, que acompanya el text amb dèsset peces en grafit i aquarel·la que cristal·litzen alguns dels moments més emocionants de l'obra, a més de l'oli acabat amb retolador que protagonitza la portada. La pintora i il·lustradora de Vila-real ha sabut traslladar els diferents passatges al seu recognoscible llenguatge visual amb un vistós resultat. Qui ha cuidat que ni les il·lustracions ni els textos caigueren en l'error de l'anacronisme ha sigut el sempre audaç Vicent Baydal, doctor en Història i un dels

responsables de Drassana, per a qui *Tirant lo Blanch* reflecteix les preocupacions de l'elit del moment al mateix temps que ens ofereix una història molt humana.

En conjunt, esta nova edició del clàssic representa un revestiment modern i atractiu per a una matèria prima que conté un enorme potencial narratiu. No en va, és una de les obres que Cervantes va indultar en la crema de llibres que duu a terme el seu Quixot, que, com és conegut, de literatura en sabia bona cosa.

FELIP PINEDA

ENLLAÇOS ▾

FITXA

AUTOR

IL·LUSTRADORA

VÍDEO

PREMI AL LLIBRE MILLOR EDITAT EL 2016

INTERESSANTS RELATS EN DUES FASES

Tornar a llegir una obra narrativa, primer com a jurat literari –deu fer uns quinze anys– i després com a simple lector davant un producte que va acompanyat d'altres narracions et produeix una estranya sensació, car en començar a esborrar-se aquell primer impacte que et va fer decidir, amb la resta del jurat, a atorgar-li el premi de Narrativa Curta de Calp, l'any 2002, et trobes ara amb una presentació diferent, de més envergadura pel pas del temps i per un ofici i elaboració més gran per part d'Octavi Monsonís.

Aquest llibre, *Rotterdam, provisionalment*, es presenta en dues parts ben

diferents: la primera, l'original, que dóna títol al llibre, i la segona que, sota el títol «La música exògena», comprén set narracions curtes, amb la música com a nexa d'unió. Possiblement, aquesta segona part siga la més reeixida, car trobem, com ja hem avançat, un treball narratiu de més volada en relació amb el de *Rotterdam*. No debades, han passat anys i Monsonís ha afinat considerablement el seu quefer narratiu i la seua experiència vital.

En el conte llarg de la primera part del llibre, Monsonís es recrea en una història sentimental en què els personatges principals són força desolats i infeliços que s'afonen dins d'un

Rotterdam, provisionalment

OCTAVI MONSONÍS / Autor

Premi al Llibre Millor Editat el 2016
de la Generalitat Valenciana

PRUNA LLIBRES. VALÈNCIA, 2016

188 pàgines / 978-84-944721-1-4 / 18 €

magma d'indecisions al llarg d'un desamor i de les possibilitats de salvació a través de canvis geogràfics, vitals, sexuals o laborals, consumeixen la vida present d'una manera ben «provisional» i no saben –o no volen– prendre una decisió definitiva. Així, Monsonís dirigeix sovint els seus personatges cap a la deriva.

De «La música exògena» potser el primer conte és el millor amb escreix. En aquesta narració, Monsonís demostra que no sols posseeix una tècnica narrativa excel·lent, sinó que també s'endinsa, de tant en tant, pels dominis d'un altre gènere que li encisa: la lírica. Recordem ara i ací que ha estat un traductor premiat i que és un lector atent de poesia. D'altra banda, sap mesclar perfectament les eines més usuals del conte: descripció, narració amb uns tocs mínims de lirisme. I aplica aquesta fórmula, amb més o menys fortuna, a la resta de les narracions d'aquesta segona part –«Dominis divins», «Sargits i repunts»... Curiosament, a mesura que avança la lectura del llibre, els noms dels personatges i dels topònims van desapareixent i s'obliga el lector a endevinar-los. Com si l'autor volguera jugar –o marejar?– el lector.

Finalment, hem de reconèixer el pas decisiu que Octavi Monsonís mostra dins la narrativa al País Valencià després de *Solcs en l'aigua* (2003), *Els déus esparracats* (2004), la novel·la *Carrer de pas* (2013) i, finalment,

ENLLAÇOS ▾

FITXA

AUTOR

VÍDEO

Rotterdam, provisionalment (2016), que ens presenta d'una manera original i atractiva l'editorial valenciana Pruna Llibres.

LLUÍS ALPERA

«ÉS QUE JO NO SÉ TIRAR»

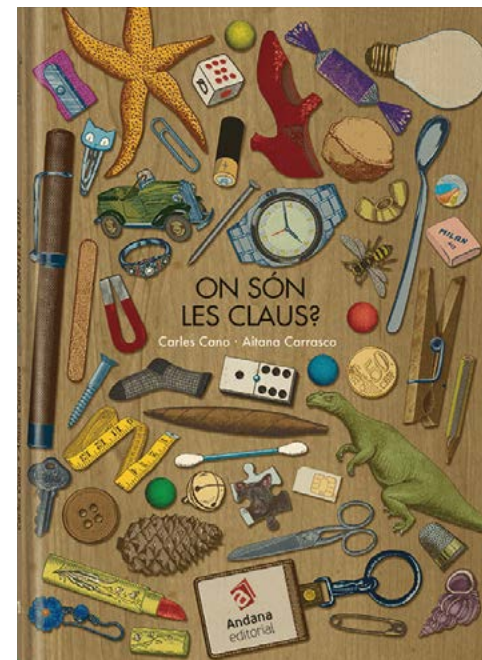

La protagonista d'aquest llibre té moltes coses al cap. Massa. Tantes, que no recorda on ha deixat les claus del cotxe. I té pressa. Molta pressa.

Busca i rebusca per habitacions i calaixos sota la mirada atenta del seu fill, que observa tots i cadascun dels elements amb què va topant-se sa mare. Perquè sa casa –com sovint ho estan les cases– està plena de petits tresors.

Petits tresors perquè són testimonis d'èpoques passades. O de jocs d'infantesa. O records de persones que ja no formen part de la nostra vida (pel motiu que siga). O símbols de la rebel·lia adolescent o del pragmatisme de l'edat adulta...

Però també hi ha una altra mena de tresors. Objectes que no funcionen. Tot de coses que no ens atrevim a tirar «per si de cas» o que ens fa mandra arreglar. Mitjons desemparellats. Lla-

On són les claus?

CARLES CANO / Autor

AITANA CARRASCO / Il·lustradora

TINA VALLÈS / Traductora

ANDANA EDITORIAL. ALGEMESÍ, 2017

«ÀLBUMS IL·LUSTRATS LOCOMOTORA» / Col·lecció

32 pàgines / 978-84-16394-53-1 / 15,50 €

pisseres sense punta. Piles gastades. Objectes que ningú no sap fer servir i que potser tampoc no sabem com van arribar a aquell calaix. Estris que un dia vam pensar que ens serien de gran utilitat i que, al remat, no hem arribat a gastar mai. Regals benintencionats amb mala fortuna. Objectes que hem trobat pel carrer. Recanvis que ens fan promeses que qui sap si arribaran a dur-se a terme...

Tot d'andròmines que no són més que testimoni de la tendència –sovint habitual– a adquirir en excés, a acumular, a transferir valor emocional als objectes, en un maldestre intent del nostre cervell (si em permeteu el to un pèl fosc) de negar la irrefutable realitat de la inevitable mortalitat. Perquè, quantes vegades hem pronunciat o escoltat les paraules «És que jo no sé tirar»? Quants calaixos o habitacions de casa vostra us han vingut a la ment mentre llegíeu el llibre?

Malgrat tenir molt poc text, *On són les claus?* és un llibre llarg de llegir. De fet, és un d'aquells llibres que pots llegir una vegada i una altra i descobrir-hi sempre detalls nous. Un d'aquells llibres que val la pena llegir estirades sobre la panxa en una estora molleta amb una tassa de xocolata calenta i alguna galeta a la mà.

I és que, si voleu trobar tots els elements enumerats en les llistes de les habitacions, caldrà que afineu bé la vista i que us hi concentreu d'allò més. I no només això: encara podeu dedicar-vos-hi més a fons per respon-

dre a les 18 preguntes que trobareu a les pàgines finals.

Prepareu-vos per a trobar una singular col·lecció d'objectes d'allò més variats: des d'ampolles de perfum decimonòniques a gats de la fortuna, passant per ratolins d'ordinador que ja són *vintage* o piles de diversos formats i marques. I potser, entre aquests tresors, fins i tot trobeu alguna complicitat passada amb la il·lustradora, a qui és fàcil imaginar buscant entre la seua col·lecció particular el model que millor pot quedar al conjunt del llibre.

La cara que posaria la guru japonesa de l'ordre si llegira aquest llibre!

PAULA PÉREZ I DE LANUZA

ENLLAÇOS

FITXA

AUTOR

IL·LUSTRADORA

VÍDEO

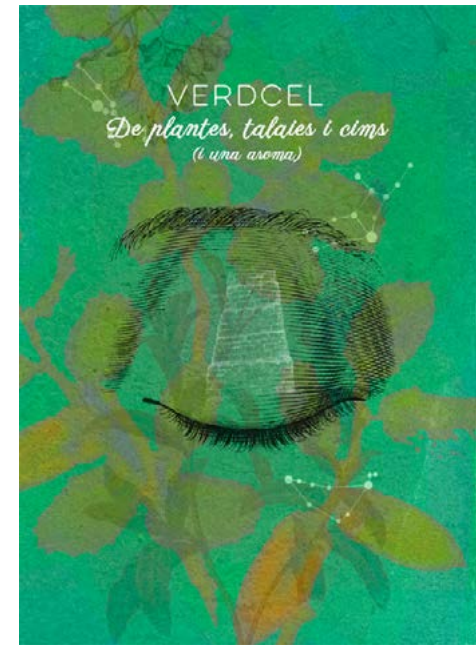
COMENÇAR A CONSTRUIR ALTERNATIVES

Verdcel és un projecte de creació multidisciplinari en el qual la música, amb una acurada barreja de cançó d'autor, pop, rock i folk, n'és el principal motor, però no l'únic, ja que també hi treballen amb elements provinents del camp audiovisual i del teatre, així com de la literatura i les arts plàstiques.

Els objectius d'aquesta banda nascuda a Alcoi l'any 2000 i amb base a la ciutat de Barcelona són oferir una visió crítica de la societat, com també expressar, suggerir i evocar emocions i sentiments d'allò més universals.

Els components de Verdcel se senten compromesos amb valors posi-

tius com ara la defensa del medi ambient, el benestar i la justícia social, la llibertat d'expressió i de creació. El passat mes d'abril, presentaven públicament el seu darrer treball, *De plantes, talaies i cims (i una aroma)* –Edicions 96–, un llibre acompanyat per un cd amb un treball musical excel·lent per al qual han comptat amb col·laboradors de luxe. El disseny, la maquetació i les

De plantes, talaies i cims (i una aroma)

VERDCEL i ALFONS OLMO BORONAT / Autors
DANIEL OLMO BORONAT / Il·lustrador
EDICIONS 96. LA POBLA LLARGA, 2017
«PATRACOL IL·LUSTRAT» / Col·lecció
152 pàgines / 978-84-15802-89-1 / 20 €

il·lustracions han estat a càrrec de Daniel Olmo, mentre que dels textos s'ha encarregat Alfons Olmo.

Daniel Olmo, amb l'estil que el caracteritza, oferix unes il·lustracions on la mirada, les relacions humanes sempre tan complicades i l'arrelament i el desarrelament social i amb el medi s'aboquen amb uns colors que expressen una certa melangia, un cert desencant que contrasta d'allò més amb eixa proposta crítica, sovint dura, mai

pamfletària, però sempre esperançada del discurs artístic de Verdcel.

Alfons Olmo, per la seua banda, ens brinda uns artefactes literaris perfectament organitzats en dos grans grups, alfa i omega, alhora subdividits en diversos apartats. Aquests artefactes d'extensions i formes irregulars, com les mateixes cançons que compon, són una intel·ligent barreja de diversos gèneres literaris: hi ha poesia, assaig, aforismes, filosofia i narrativa.

Olmo té una certa propensió a un simbolisme en el qual res no és sobrer. Cada element del mateix títol és convertit en un símbol que li servirà per a suggerir, per a evocar, per a reflexionar i, al final, per arribar a conclusions. Així, la talaia és un element de construcció, un edifici des d'on defendre's de les agressions, des d'on observar, i també un lloc des del qual podem crear una llar que volem oberta i amb comunió amb el paisatge i el paisanatge que l'envolta; les plantes de creixement, però també eixa natura de la qual formem part i que necessitem per a tindre una existència sana i equilibrada; el cim, la fita final del camí que és la nostra existència, i les aromes, el fruit que donarà el treball.

Estem davant d'un llibre que no ha estat ideat per a entretenir-nos, sinó per a sacsejar-nos, obrir-nos els ulls i invitar-nos a pensar. Un llibre que ens parla d'emocions i de sentiments individuals, però que també ens obri a interessants reflexions que emanen des d'una individualitat que se sap una part de la societat. Una individualitat preocupada pels diferents aspectes de les relacions de l'ésser humà amb el seu entorn i pel poder que manipula, que enfronta, que corromp, que destrueix la natura, la llengua, la cultura, el poble, en benefici propi.

De plantes, talaies i cims (i una aroma) és un llibre d'una crítica contundent i alhora ple de propostes enraonades pensades per

a fer-nos créixer en el nostre camí cap a una societat més justa i humana.

MANEL ALONSO I CATALÀ

ENLLAÇOS

FITXA

AUTOR

IL·LUSTRADOR

VÍDEO

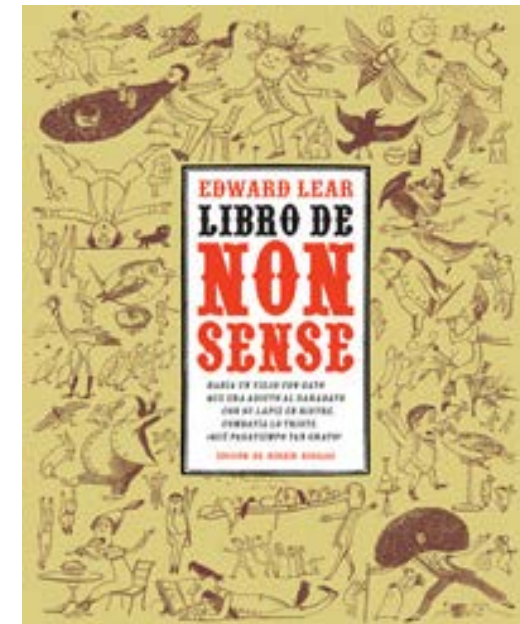
VÍDEO

LIBRO DE NONSENSE

La sensación que le queda a uno tras leer los libros de la editorial Media Vaca es la de estar avanzando poco a poco a través de las sinuosas sendas que llevan a conocer mejor el «gusto personal y caprichoso de sus editores», Vicente Ferrer y Begoña Lobo. Así, a poco que se conozca el catálogo de la editorial, el lector se apercibirá del largo hilo conductor que lo atraviesa: el rescate de aquellos «pequeños» relatos, de aquellas literaturas de los márgenes, de aquellas voces que raramente leemos con la importancia que merecen, fuera de los volúmenes de obras completas. Textos recuperados que viven una feliz segunda vida criados en libertad, paciando sin prisas ni hacinamientos; con el aire fresco acariciándoles el lomo.

«¿Por qué editar de nuevo un libro que ya existe?», preguntaron en una entrevista a Vicente Ferrer. «Para hacer con él algo distinto. Con los mismos ingredientes se pueden cocinar muchos platos», deslizó el editor. Es precisamente en el difícil arte del maridaje, en el encaje meditado de todas

Libro de nonsense

EDWARD LEAR / Autor

HERRÍN HIDALGO / Editor i traductor

EDITORIAL MEDIA VACA. VALÈNCIA, 2017

264 pàgines / 978-84-943625-8-3 / 25 €

las piezas, en el cariño puesto en cada detalle, en donde se consigue construir la obra de arte total. Pero si la aspiración a realizar

nes, costumbres y rasgos de la personalidad humana. Nacido con la única pretensión de hacer reír a los niños y niñas, no ha perdido un ápice de sus facultades tras casi dos siglos de existencia, desde su primera edición en 1846. Para ello Lear, «como dibujante sal-

especies botánicas y animales– y de un sentido del humor que mezcla equilibradamente la candidez y la incorrección política.

La génesis de este libro se remonta, al menos, a 2008, año en el que empieza la labor de investigación y traducción, aunque la filiación de Media Vaca con el autor puede rastrearse hasta una de sus primeras publicaciones en el que ya aparecía una canción de Edward Lear: el fabuloso *Narices, buhitos, volcanes*. Del resultado de estos casi

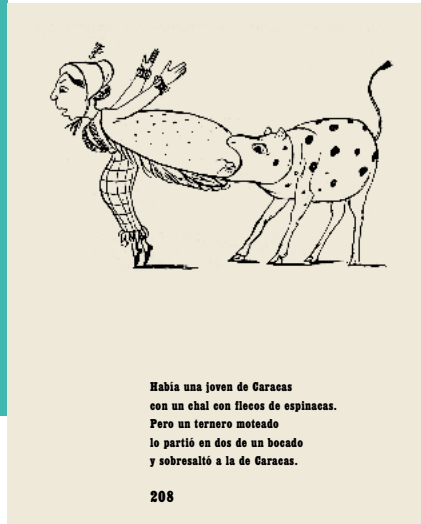
Habia un viejo en Oregón
cuya cabeza era un botón.
Para que luciera cuca,
adquirió una gran peluca
y, raudó, cruzó Oregón.

87

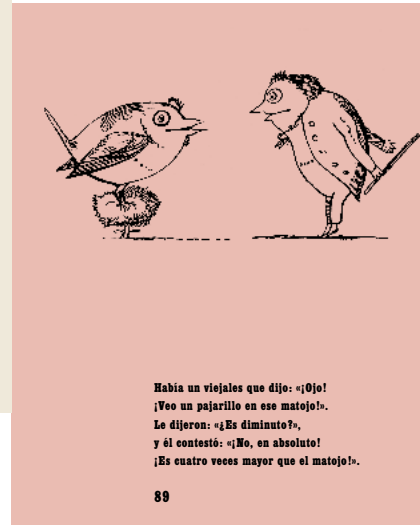
Habia un viejo con barba
que dijo: «Lo sospechaba!»
¡Dos búfos y una golondrina,
cuatro alondras y una gallina
han hecho nido en mi barba!».

13

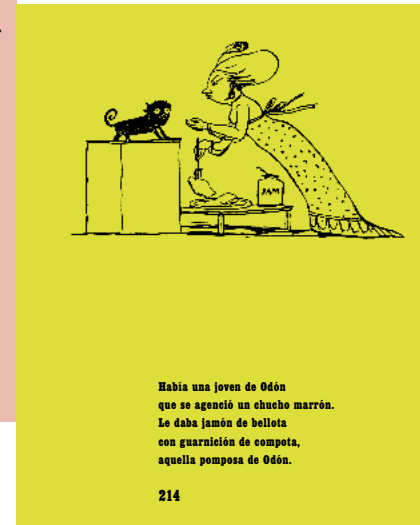
Habia una joven de Caracas
con un chal con flecos de espinacas.
Pero un ternero moteado
lo partió en dos de un bocado
y sobresaltó a la de Caracas.

208

Habia un viejales que dijo: «¡Ojo!
¡Veo un pajarillo en ese matojo!».
Le dijeron: «¡Es diminuto!»,
y él contestó: «¡No, en absoluto!
¡Es cuatro veces mayor que el matojo!».

89

Habia una joven de Odón
que se agenció un chucho marrón.
Le daba jamón de bellota
con guaranición de compota,
aquella pomposa de Odón.

214

el más bello posible de los objetos no fuera suficiente, desde la editorial nos revelan la verdadera intención que hay detrás de su *Libro de nonsense*, de Edward Lear: «que niños y mayores abandonen por unos segundos las distracciones tecnológicas que consumen la mayor parte de su tiempo libre y se dediquen a practicar la rima. Es un hermoso pasatiempo que le hace sentir a uno muy bien».

El *Libro de nonsense* es un poemario ilustrado que plantea las más disparatadas accio-

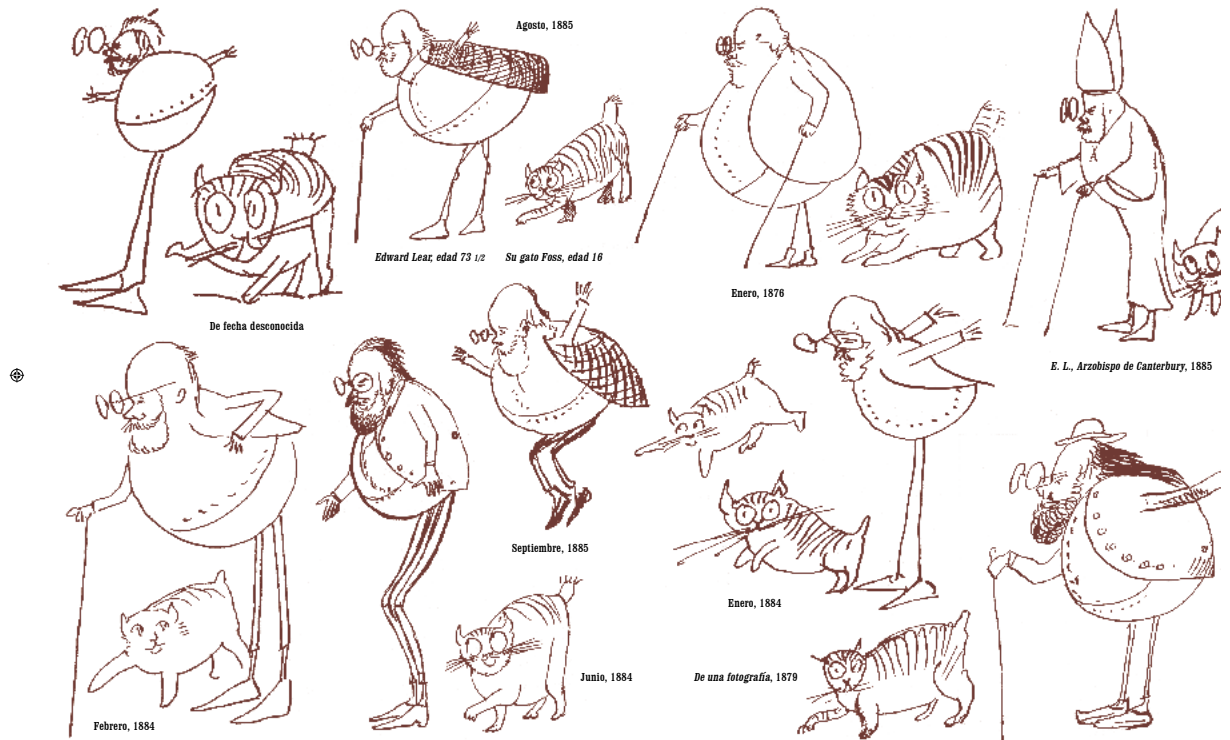
vaje y poeta sofisticado que era», se sirve de una composición poética de tradición inglesa de cinco versos con rima AABBA y que recibe el nombre de *limerick* a la que acompaña con sus dibujos expresivos y casi abocetados –diametralmente opuestos a sus paisajes preciosistas y a sus detalladas ilustraciones de

diez años de trabajo, con el habitual cuidado de Media Vaca por la parte gráfica de sus libros, cabe destacar algunas cuestiones que no hacen sino engrandecer esta edición del

Libro de nonsense: 1) las ilustraciones de Lear aparecen ampliadas a página completa, lo cual permite una mayor apreciación de sus trazos nerviosos y de sus detalles, que pasan desapercibidos en otras ediciones; 2) las páginas de diferentes colores suavizan la rígida estructura de los *limericks* de manera que generan una mayor sensación de dinamismo, y 3) cada detalle, reforzado por el diseño gráfico del libro y las pequeñas ilustraciones y esbozos del propio Lear –como las guardas con sus diferentes autorretratos o las diversas acciones de su inseparable gato Foss– hacen que nos sumerjamos en las procelosas aguas del humor absurdo, a veces socarrón, casi siempre agrisulce, del autor.

Por último, es digno de mención el ímprobo trabajo de traducción de Herrín Hidalgo, que le ha llevado a contagiarse del espíritu lúdico *leariano* a la hora de sustituir topónimos imposibles de rimar por otros extrañamente divertidos a causa de su cercanía –«Ischia» por «Castellón», «Leeds» por «Linares», «Rheims» por «Domeño»...–, así como los neologismos absurdos inventados por el propio Lear. Aún así, el lector políglota encontrará, casi al final del libro, los poemas reproducidos en el inglés original.

Los seguidores habituales de la editorial echarán en falta, por esta vez, un texto ensayístico de los que acostumbran a regalarnos tanto Vicente Ferrer como Herrín Hidalgo y que tantas veces llegan a superar en interés y en creatividad al texto principal de la obra.

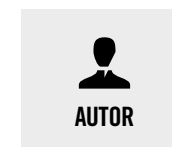
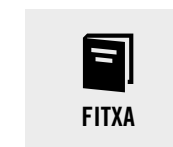
En su lugar, esta edición alberga una sorpresa final: una cuidadosa y extensa cronología que, de manera transversal, contextualiza la vida del autor con grandes, medianas y pequeñas gestas y acontecimientos acaecidos en el mundo del arte, la literatura, el diseño o las ciencias entre 1812 y 1888.

Tras la publicación de este *Libro de nonsense* –que supone el título 64º de la editorial–, sus editores pretenden tomarse un año para idear nuevos proyectos, participar en encuentros que favorezcan nuevas colaboraciones y una mayor y mejor comprensión de su fondo editorial. Un período de reflexión sobre el futuro que parece desoír el título de

una de sus más recientes publicaciones: un delicioso libro en el que Manuel Azaña relata los últimos días de la Segunda República española, titulado con doloroso acierto como *Adiós al porvenir*.

MANUEL GARRIDO BARBERÁ

ENLLAÇOS

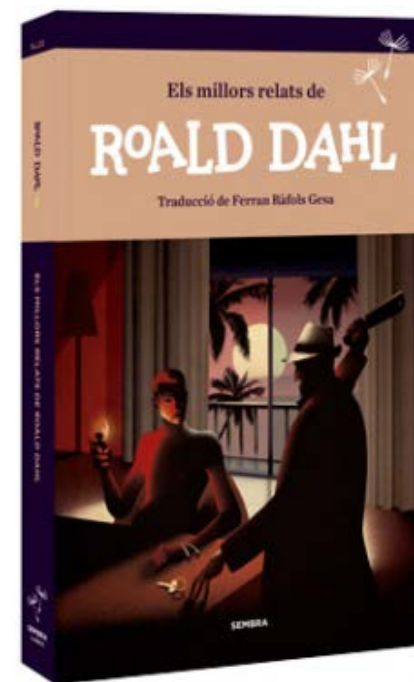
PREMI AL LLIBRE JUVENIL MILLOR EDITAT EL 2016

ELS MILLORS RELATS DE ROALD DAHL

La concessió a Sembra Llibres, per tercer any consecutiu, del Premi de la Generalitat Valenciana al Llibre Juvenil Millor Editat consolida la jove editorial com una de les escollides per marcar tendència de mercat els propers anys. El gust pels detalls, la cura per unes portades que fan abellidor el producte que contenen i l'encert a l'hora d'escollir els títols, l'han catapultada a l'èxit. En aquesta edició, a la llista dels dos anteriors guardonats (Jaume Monzó i Feliu Ventura) s'ha de sumar un autor consagrat de la literatura universal: Roald Dahl, de qui el 2016 es complia el centenari del naixement. Ens trobem, doncs, davant d'un llibre nascut al socaire de l'oportunitat i de la commemoració. Però també ensopeguem amb l'oportunitat entesa com a oferiment,

com a aportació, com a reivindicació d'un autor l'obra del qual no és suficientment propera a les noves generacions. I és en això que reïx el volum. El recull, amb pretensió de petita antologia, de tretze contes de Dahl ens aporta el bo i millor de l'escriptor gal·lès.

Al llarg de les narracions Dahl, ens apropa amb el seu personalíssim estil, bastit de senzillesa expositiva i ironia exquisida, temes universals continguts en la realitat quotidiana. Des del tòpic del burlador burlat, fins a la crítica editorial. Des de la simple anècdota fins al retrat mordaç de les classes socials. I ho fa, a més a més, alternant entre la comèdia i el terror, entre l'humor negre i el suspens. Però, sobretot, ho executa amb maneres clares que defugen l'efectisme, l'artifici, els

Els millors relats de Roald Dahl

ROALD DAHL / Autor

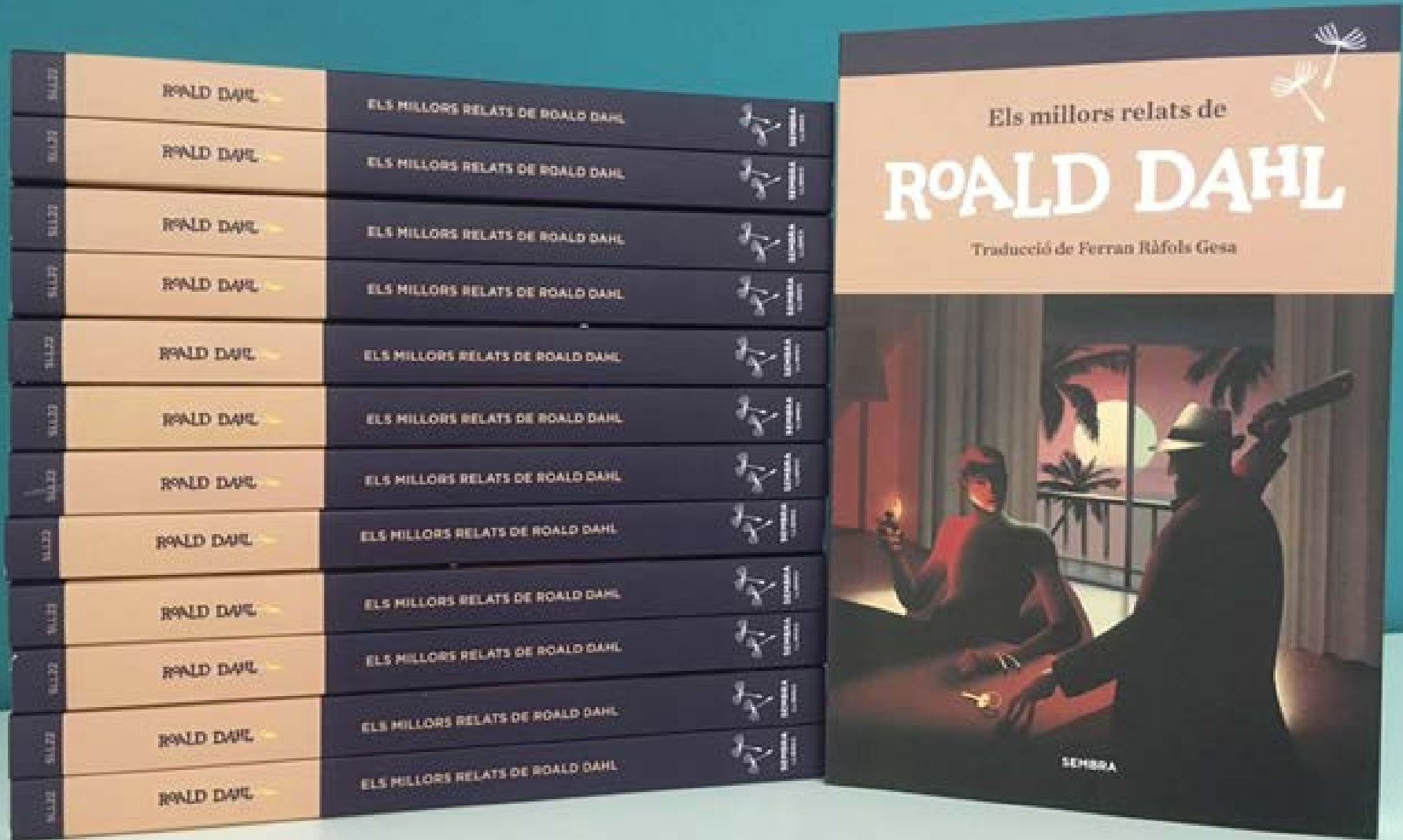
FERRAN RÀFOLS GESA / Traductor

PEP BOATELLA / Il·lustrador

Premi al Llibre Juvenil Millor Editat el 2016
de la Generalitat Valenciana

SEMBRA LLIBRES. CARCAIXENT, 2016

237 pàgines / 978-84-16698-03-5 / 12,50 €

escarafalls. Històries breus, presentacions senzilles, estructures clàssiques i, així i tot, personatges redons. Dahl sap construir protagonistes complexos que van més enllà de l'estereotip. És per això, per aquest apropament desacomplexat a la fantasia, que el recull constitueix una oportunitat excel·lent de tastar bona literatura per als joves –i per als no tan joves– i per mostrar-ne la utilitat, la modernitat. Perquè a partir d'aquests millors relats destinats en bona mesura a ocupar un lloc de referència en les prescripcions lectores dels instituts del país, podem demostrar als joves –i repetisc, als no tan joves– que és la literatura qui marca el pas de la ficció.

I en això l'obra de Dahl s'ha mostrat especialment fecunda. A banda d'obres conegudes adaptades al cinema com ara *Matilda* o *Charlie i la fàbrica de xocolata*, en el present recull, els lectors hi trobaran narracions que han estat portades a la pantalla o han servit d'inspiració a pel·lícules famoses.

Una altra vegada, i amb molta fortuna, l'editorial Sembra Llibres ha tornat a fer honor al seu nom amb una bona llavor.

JOANJO GARCIA

ENLLAÇOS ▾

FITXA

AUTOR

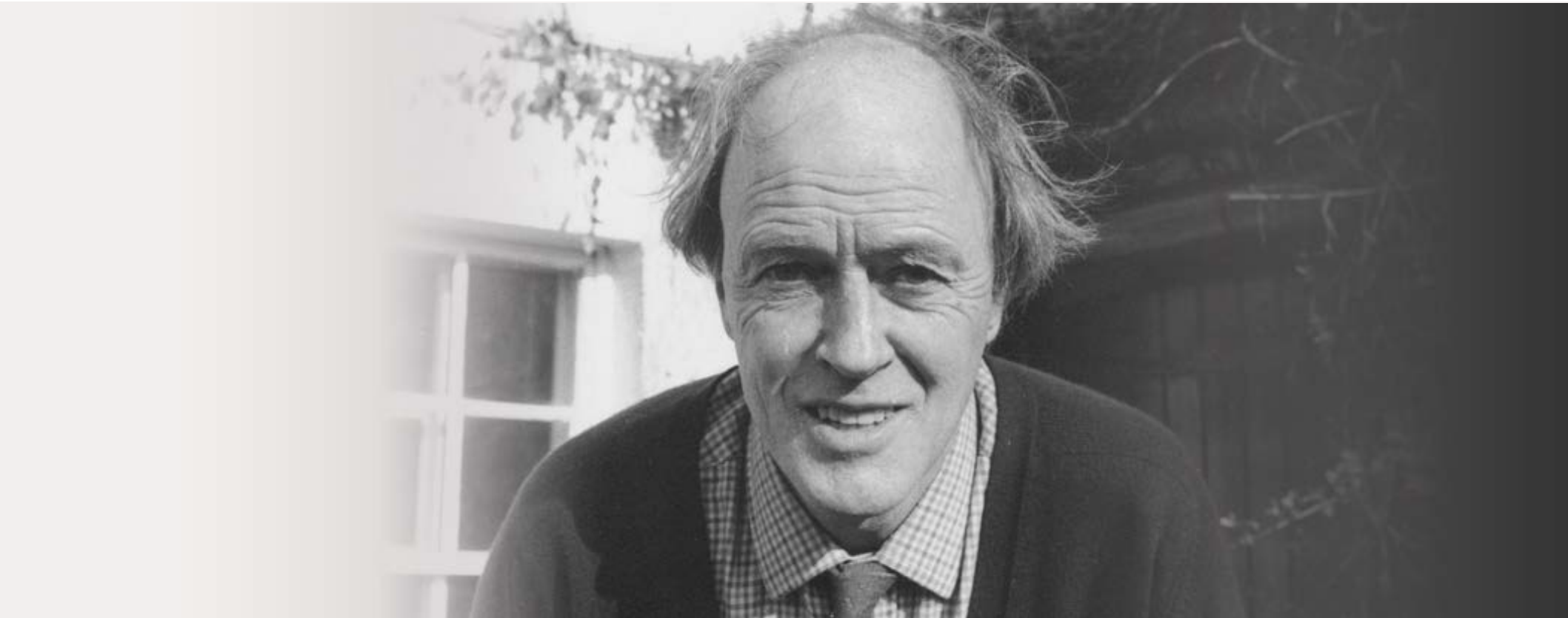
IL·LUSTRADOR

VÍDEO

DEMO

PREMI AL LLIBRE INFANTIL MILLOR EDITAT EL 2016

MA MARE ÉS UNA SUPERHEROÏNA, ENCARA QUE AIXÒ NOMÉS HO SÉ JO

Per a molts xiquets i xiquetes, els pares podrien ser superherois, perquè els adoren, perquè els veuen com els seus protectors. A Max li encanten, però en té un de preferit: Megapower, que en realitat és una superheroïna. Li agrada perquè és valenta i molt intel·ligent: pot programar computadores, controlar robots i desxifrar codis ocults. A més, té ultravisió i una força descomunal... Però el que més li agrada és que quan la superheroïna es posa el vestit de mare, li fa un petó de bona nit. Partim

d'un relat dinàmic, Oriol Malet fomenta clarament la imaginació i els llaços familiars. Una història que reconforta aquelles mares que intenten sobreviure combinant-ho tot i intentant arribar a tot i que identifica aquelles famílies amb nens que comparteixen el gust pels superherois: «A Max, com a quasi tots els xiquets de la seua edat, el fascinaven els superherois». Amb aquesta frase comença el relat de Malet, situada al bell mig d'un escenari que representa una habitació infantil plena de referències al món dels superherois:

Max i els superherois

ROCIO BONILLA / Autora

ROCIO BONILLA i ORIOL MALET / Il·lustradors

Premi al Llibre Infantil Millor Editat el 2016 de la Generalitat Valenciana

ALGAR EDITORIAL. ALZIRA, 2016

44 pàgines / 978-84-902669-7-7 / 15,95 €

pòsters, roba de llit, cortines i catifes; àlbums de cromos, consoles i computadores, tot escampats ací i allà. Aquesta primera imatge del llibre m'ha proporcionat –com a lectora i mare– un alleugeriment important: «si en un conte apareix que als xiquets els agraden tant els superherois i que juguen a videojocs, això deu voler dir que no ha de ser tan roïn o, si més no, bastant normal». Immediatament se m'ha dibuixat un somriure poc dissimulat en pensar com som els pares d'avui dia, quina mania de pegar-li mil voltes a tot i quina facilitat per a fer-nos-en culpables! Però en eixe punt, el relat ja havia guanyat amb escriu el meu interès i la meua curiositat. I, per acabar-ho d'adobar, les il·lustracions de Rocio Bonilla, que tenen la capacitat ultrasònica –pròpia dels superherois– de traslladar-te a una altra dimensió. Bonilla, a més, en aquest llibre planteja un joc interessant de llenguatges diferents que sorprén tant els petits lectors, com els grans. De fet, comença amb les típiques pinzellades fresques d'aquarel·la de Bonilla, amb el text intercalat en imatges a sang o bé servint-se de figures retallades sobre el blanc de la pàgina, de manera que la primera impressió que tenim és la d'un àlbum il·lustrat de format generós –podríem dir-ne– a l'ús. Però en el punt del relat en què Megapower pren protagonisme, assistim a un canvi sobtat de registre, tant pel que fa a la composició com a la tècnica (colors contrastats, línia gruixuda), més propera als còmics de superherois –molt d'acord amb la trama. Després, en el desenllaç, es recupera l'estil propi del

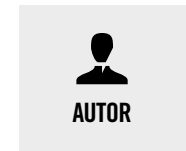
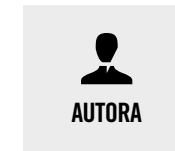
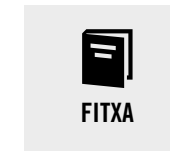
conte. Ara, el torn de la lectora i mare ja ha passat i arriba el moment d'encarar el xiquet amb el text. Prova més que superada: hem començat a llegir i ha gaudit amb els colors, les formes i totes les referències que hi pot reconèixer: els superherois, per descomptat a la consola per terra, els còmics, la parada del bus, els iaïos. I, finalment, hi apareix ella, la Megapower entra en acció.

L'última escena és quan la Megapower es posa el vestit de mamà per a fer-li a Max el bes de bona nit; no tinc massa clar si els menuts acaben de capir-ho tot, el que sí que és segur és que els sorprén, els deixa pensarosos... Què ha passat ací? Qui és qui? Però la perplexitat dels adults encara és més gran –sobretot la de les mares per la part que ens pertoca en aquesta història. I és que mai ens podríem haver imaginat que digueren de nosaltres en un llibre que som les heroïnes o, encara més, les superheroïnes.

Max i els superherois, de Rocio Bonilla i Oriol Malet ha estat proclamat Premio Libro Kirico 2017 pels llibrers del Club Kirico en la categoria d'autor espanyol en aquesta setena edició del premi que atorguen les llibreries Cegal del Club Kirico especialitzades en literatura infantil i juvenil. A més, l'edició d'Algar, *Max y los superhéroes*, ha guanyat el Premi al Llibre Infantil Millor Editat 2016 atorgat per la Conselleria de Cultura de la Generalitat Valenciana.

ALÍCIA TOLEDO

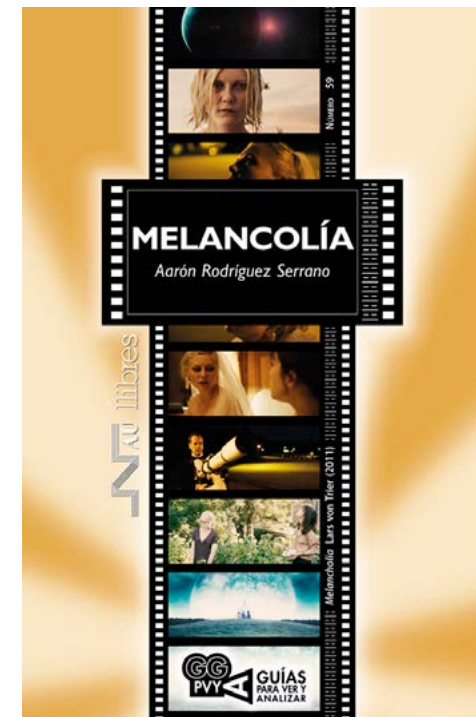
ENLLAÇOS ▾

MELANCOLÍA, UNA HORROROSA PELÍCULA SOBRE EL FIN DEL MUNDO

En el estudio que el investigador y profesor en la Universitat Jaume I de Castellón Aarón Rodríguez Serrano hace para la colección «Guías para ver y analizar», de Nau Llibres, del film de Lars von Trier *Melancolía* (*Melancholia*, 2011), se introduce –de manera muy pertinente– una interpretación del propio término que le da nombre, desde el punto de vista del psicoanálisis: la *melancolía*, para Freud, acontecería cuando «la sombra del objeto perdido cae sobre el sujeto y en él empieza a desencadenarse la pulsión de muerte». El trabajo de Aarón va desgranando este nuevo texto de ruptura de Von Trier –porque «el buen texto de Von Trier rompe algo»– a

partir de la estructura habitual de las guías pedagógicas de la editorial (ficha técnica y artística, análisis fílmico, interpretaciones, etc.), poniendo el acento, sobre todo, en cómo el relato de la enfermedad de Justine es un relato apocalíptico; trasunto de la decadencia y convalecencia de sociedades como la nuestra, en las que reina el capitalismo feroz, egoísta y antipático; representado en este caso –como bien apunta el autor– mediante un «realismo sucio», a través del que se desprende una concepción deformada (traumática) de la condición humana («La Tierra es malvada. No deberíamos llorar por ella. Nadie la echará de menos»), apenas aliviada por una posible

Melancolía (Melancholia), Lars von Trier (2011)

AARÓN RODRÍGUEZ SERRANO / Autor

NAU LLIBRES. VALÈNCIA, 2016

152 pàgines / 978-84-7642-994-5 / 12 €

vuelta al primitivismo o a cierto recogimiento en la unidad familiar; quizá esa cueva mágica que propone el film en su tramo final.

En el terreno del estudio de los recursos expresivos y narrativos, la guía para ver y analizar *Melancolía* nos da la clave de una forma fílmica sustentada en ese «doble decir» del

director danés que oscila entre el clasicismo, la pausa y, al mismo tiempo, una violencia rupturista que no duda en dinamitar los cimientos de la transparencia en la enunciación, mediante abruptos saltos de eje; el frenetismo y la crudeza de las tomas cámara en mano, o un montaje que, como mínimo, podríamos calificar de perturbador.

En la senda de otras visiones apocalípticas del mismo director, como *Anticristo* (*Antichrist*, 2009), *Melancolía* es otra narración en la que, desde el punto de vista de un distanciamiento crítico, se nos transmite la crueldad y el dolor de una sociedad enferma; y de eso da buena cuenta el estudio que presentamos y recomendamos.

SANTIAGO BARRACHINA

ENLLAÇOS ▾

FITXA

AUTOR

ENTREVISTA

DEMO

PREMI AL CÒMIC MILLOR EDITAT EL 2016

CHAN PRIN O COM SER UNA PRINCESA NO SEMPRE ÉS UN CONTE

Xian Nu Studio és el nom col·lectiu amb el qual signen Irene Díaz i Laura Moreno, especialitzades en la producció de còmics amb aquesta estètica perquè es publiquen en un format molt

similar al del còmic japonés. Amb un guió àgil i divertit i unes il·lustracions molt cuidades, ens conten que ser una princesa *de conte* no és fàcil.

Dos joves, una princesa i l'altra camperola, que s'assemblen extraordinàriament entre elles, un bon dia, per accident, canvien el seu lloc en la societat. Xian Nu Studio fa seu el clàssic de Mark Twain *El príncep i el captaire* i n'actualitza la idea principal aquesta vegada en versió manga.

En aquest primer volum de la trilogia descobrim els personatges principals de la història: la princesa Madeleine –Mady– i Zoe. Aquesta última, des

Chan Prin 1

XIAN NU STUDIO / Autors

Premi al Còmic Millor Editat el 2016
de la Generalitat Valenciana

EDICIONES BABYLON. ONTINYENT, 2016

90 pàgines / 978-84-167030-3-6 / 7,97 €

Zoe porta una vida tranquil·la. Ella i la seua mare viuen en una cabanya al bosc, però un dia la seua plàcida vida dóna un gir quan un carruatge els destrossa el galliner. En l'accident Zoe descobreix que la conductora és la princesa Madeleine i que és exactament igual que ella. La rebel princesa fuig de les seues responsabilitats i desitja agafar-se un any sabàtic, de manera que li ofereix a Zoe la possibilitat de reemplaçar-la a l'institut Royal Rose on acudeix l'elit del regne. Zoe hi accepta perquè així la princesa Madeleine podrà retrobar-se amb el príncep Drake, el seu amor de la infància ara convertit en seu el promés. La vida d'una princesa no sempre és de conte perquè Zoe descobrirà, en arribar a Royal Rose, que allà ningú no suporta Madeleine, ni tan sols Drake, amb qui ha trencat el seu compromís. Podrà Zoe recuperar l'afecte dels estudiants de Royal Rose? I el de Drake?

de la seua arribada a palau, s'adona que la relació de Mady amb els seus pares, els reis, no es troba en el seu millor moment. Ella els desitja conèixer i quan ho fa es troba amb uns pares farts de les malifetes de la seua filla. Zoe, convertida en la princesa Madeleine, ha de lidiar amb els problemes de Mady. Tal vegada per això ha fugit, perquè no vol fer front a tot el que ha deixat darrere. Són els mateixos problemes als quals, de vegades, s'han d'enfrontar els adolescents de hui en dia, per exemple, en un institut. Perquè el Royal Rose és un institut reial però molt real.

Quan Zoe descobreix que la princesa mesura la seua fama i èxit en les xarxes socials i no en la vida real voldrà passar completament desapercibuda pels corredors de l'institut. No és fàcil posar-se en la pell d'una princesa que s'ha guanyat ser la més odiada de tot el regne.

En definitiva, un *Tu a Boston i jo a Califòrnia* rejuenit i modern en què les xarxes socials juguen un paper important.

MAITE FERNÁNDEZ PÉREZ

ENLLAÇOS

- FITXA
- AUTORS
- VÍDEO
- DEMO

PREMI GONCOURT

EL DARRER PREMI GONCOURT

L'efectivitat dels vasos comunicants entre literatures ha de ser imprescindible i ben actualitzada. L'editorial valenciana Bromera, que tant d'impacte i eficàcia ha tingut al llarg dels darrers vint anys entre els cercles intel·lectuals i didàctics del País Valencià, ens ha impressionat de nou amb la traducció, tan oportuna com brillant, del darrer premi Goncourt 2016: la novel·la *Una dolça cançó*, de Leïla Slimani (Rabat, 1981). Amb aquesta segona novel·la, aquesta periodista i escriptora franco-marroquí aconsegueix no sols el premi més prestigiós de les lletres franceses sinó també un èxit de vendes espectacular.

La veritat és que *Una dolça cançó* causa un veritable impacte tant per allò que conta –la crònica d'unes morts

anunciades– com per la caracterització i la fascinació que exerceix el personatge central, Louise, una mainadera servil i dòcil que aspira a tenir una vida pròpia i ser feliç, que aconsegueix un lloc de treball a casa d'un jove matrimoni parisenc que té dos fills. De fet, els pares, davant el magnífic rol que la minyona anirà prenent en la família, no seran conscients en cap moment del desastre que hauran de suportar davant el gir i desenllaç tan imprevisit i cruel amb el destí dels propis fills, com a conseqüència d'una inestabilitat emocional de Louise.

Leïla Slimani incideix poderosament, com si tinguera un bisturí a les mans, a retratar amb minuciositat i perspicàcia les actituds i els sentiments dels personatges femenins que l'envolten: la mestressa de casa, la filla de l'ama,

Una dolça cançó

LEÏLA SLIMANI / Autora

L. A. BAULENAS / Traductor

Premi Goncourt

EDICIONS BROMERA. ALZIRA, 2017

181 pàgines / 978-84-90267-26-4 / 19,95 €

la seua sogra, l'única amiga que realment la vol... Tot enmig d'uns tocs subtils de femi-nisme que es mesclen amb les recrimina-cions i el fort sentiment de culpabilitat que pesa sovint sobre les dones: «Una mare sem-pre té tendència a culpabilitzar-se i això és el que volia mostrar, que rere la façana d'una parella igualitària, la mare sempre s'enduu la pitjor part», ens confessa l'autora.

Com hem assenyalat, es tracta d'una novel·la que va més enllà de la violència que ens mostra Leïla Slimani com un reflex d'un problema subjacent en moltes parelles de la vida moderna en què tots dos treballen i necessiten ajut d'una tercera persona. L'autora es fixa, així mateix, en les relacions humanes de tot tipus i en els diferents processos psi-cològics de les persones que ens envolten i amb què ens relacionem. *Una dolça cançó* és, en definitiva, una gran novel·la escrita per una autora integrada en la cultura fran-cesa que ha sabut amb destresa posar da-munt la taula, d'una manera brillant, proble-mes reals i de difícil solució de l'actualitat. I ho fa amb mestria, molt de *savoir faire* i amb grans dosis de *thriller* modern.

LLUÍS ALPERA

ENLLAÇOS ▾

FITXA

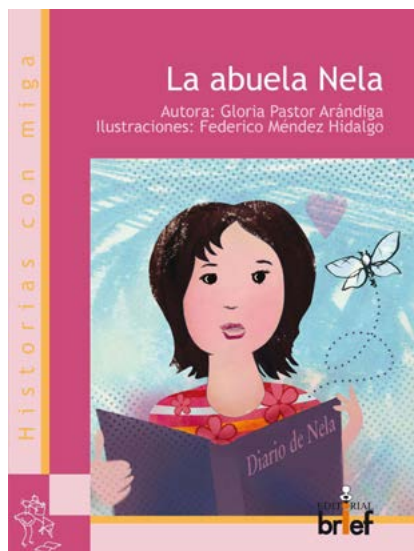
AUTORA

VÍDEO

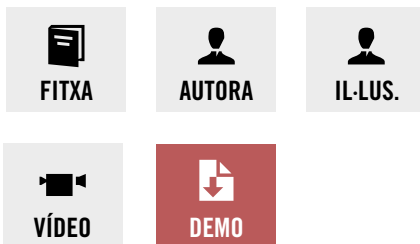
DEMO

La abuela Nela

GLORIA PASTOR ARÁNDIGA / Autora
 FEDERICO MÉNDEZ HIDALGO / Il·lustrador
 EDITORIAL BRIEF. VALÈNCIA, 2017
 «HISTORIAS CON MIGA» / Col·lecció
 68 pàgines / 9-788415-204640 / 9 €

ENLLAÇOS ▾

Rebeldía sin edad

La protagonista, Alma, una niña de 10 años, cuenta en primera persona una historia ligada a hechos cotidianos. A partir de un accidente que sufre su abuela, las cosas van a cambiar en su familia, sobre todo para su abuela Manuela, que pasa a vivir, en contra de su voluntad, en una residencia de la tercera edad.

El deseo de independencia las une en una alianza entre abuela y nieta en la que intentarán conseguir sentirse más libres. Un punto de coincidencia que aprovecharán para estrechar lazos y trazar planes sin que la diferencia de edad entre ambas suponga ningún impedimento. Este afán común las llevará a rebelarse contra aquello que consideran injusto.

La historia se organiza en diez capítulos breves, con ilustraciones en blanco y negro. El libro incorpora unas propuestas didácticas a propósito de la lectura, al final de la misma.

Esta colección, «Historias con miga», viene recomendada para lectores entre 6 y 16 años.

MARÍA ISABEL MARÍN

Érase una vez. Etcétera

OLAF GULBRANSSON / Autor i il·lustrador

EL NADIR. VALÈNCIA, 2017

224 pàgines / 978-84-944400-2-1 / 19 €

ENLLAÇOS ▾

FITXA

AUTOR

Érase una vez. Etcétera

En su denodado esfuerzo por reivindicar a los pioneros del cómic y la ilustración gráfica de los siglos XIX y XX, la editorial El Nadir recupera para su colección gráfica una de esas rarezas que todo amante del dibujo y las artes plásticas añejas debería conocer: el compendio de *Érase una vez y Etcétera*, del profesor, pintor y caricaturista noruego Olaf Gulbransson (Oslo, 1873 - Tegernsee, Baviera, 1958), reunidas en un solo volumen.

Dos piezas autobiográficas, manuscritas y pródigas en imágenes, a caballo entre el libro ilustrado y la novela gráfica, que fueron publicadas originalmente en 1934 y 1954, respectivamente, y que componen un singular retrato de la sociedad campesina noruega de finales del XIX y el ambiente artístico e intelectual de la Europa de principios del XX, a través de los recuerdos del propio Gulbransson, que escribe e ilustra las leyendas y costumbres de su infancia, sus reflexiones sobre el oficio de dibujante, la fascinación de la época por el exotismo, las hilarantes anécdotas de sus viajes o las semblanzas y relaciones de coetáneos ilustres como Henrik Ibsen o Edvard Munch. Todo ello esbozado a través de una mirada honesta, en ocasiones ingenua, en otras inmisericorde, con algunos pasajes memorables salpicados –como todo dietario que se precie– por la nostalgia, la violencia, el sexo, el humor o las relaciones de poder.

MANUEL GARRIDO

Demana-m'ho així i et diré que sí

JOSEPA ELENA SOPEÑA / Autora

Premi de Literatura Eròtica la Vall d'Albaida

EDICIONS BROMERA. ALZIRA, 2017

«L'ECLÈCTICA» / Col·lecció

160 pàgines / 978-84-902674-3-1 / 14,90 €

ENLLAÇOS

Demana-m'ho així i et diré que sí

Guardonada amb el Premi de Literatura Eròtica La Vall d'Albaida, Josepa Elena Sopeña (Almenar, 1969) s'estrena amb aquesta novel·la eròtica que ens fa reviure emocions que potser ja teníem oblidades o, simplement, silenciades.

Ens conta una història en primera persona de dues amigues que no tenen secrets entre elles. La dicotomia vital comença a partir que l'Helena marxa a fer una estada per treball a Cambridge. La seua vida fins aquell moment havia estat lineal: se sentia afortunada per tenir una feina gratificant i, a més, estava amb en Jordi, la seua parella modèlica i comprensiva que feia que ella se sentira estimada i emocionalment estable.

La situació es capgira quan coneix en Jamie, un jove descarat que irradia complaença per ell mateix i aplom allà per on passa. En Jamie ho té clar: va per lliure, ens manté alerta i sembla que no li resulta feina complicada per les capacitats de seducció que mostra sense cap pudor. L'Helena, qui l'Elsa anima perquè acarone noves passions, s'endinsa en un joc amb en Jamie que no té punt de retorn. Paral·lelament, a l'interior de l'Helena es va teixint un entramat de contradiccions que la condueixen a reviure relacions passades i patrons de conducta dels quals aprendrà, i no poc.

Tot plegat, l'autora articula un artefacte explosiu de sensacions, més be implícites i mullades, on s'esplaià i ens ofrena amb informacions que pròpiament hem viscut o potser ens ve molt en gana experimentar.

Un ritme de lectura fresc i dinàmic que es transforma en insaciable a mesura que el ball entre els protagonistes es fa més intens.

ROSELLA REIG

LLETRA IMPRESA

POESIA COMPLETA. CARTES A FERNANDO PESSOA

La poesia i les cartes de Mário de Sá-Carneiro donen compte de les vel·leïtats de l'escriptor, de les crisis psicològiques i dels trastorns de la seua personalitat, que tant van influir en l'aparició posterior dels heterònims de Pessoa. Són també un testimoni directe de l'ambient artístic i literari que va conèixer de primera mà a París, en l'època d'efervescència dels avantguardistes, Picasso, Mallarmé, Picabia, Santa-Rita, Almada Negreiros, etc., amb qui Sá-Carneiro va tractar a diari, i del seu difícil encaix en la seua ciutat de naixença: Lisboa. La impressió del seu pas per Barcelona és també interessantíssima, com també ho és el període en què viu a Lisboa, lliurat completament a la seua obra poètica i al projecte de la famosa revista *Orpheu*, de tanta projecció entre els escriptors i els artistes portuguesos i europeus. Ara que ja s'ha complert el centenari de la seua mort, aquesta edició bilingüe portugués-català de tota la poesia de Mário de Sá-Carneiro, així com la selecció de les seues cartes, constitueix una oportunitat impagable per a conèixer una de les veus més autoritzades i influents de la literatura portuguesa del segle XX.

POESIA COMPLETA. CARTES A FERNANDO PESSOA

MÁRIO DE SÁ-CARNEIRO / Autor

VICENT BERENGUER / Traductor

LLETRA IMPRESA. GANDIA, 2017

310 pàgines / 978-84-946810-6-6 / 19,95 €

ENLLAÇOS ▾

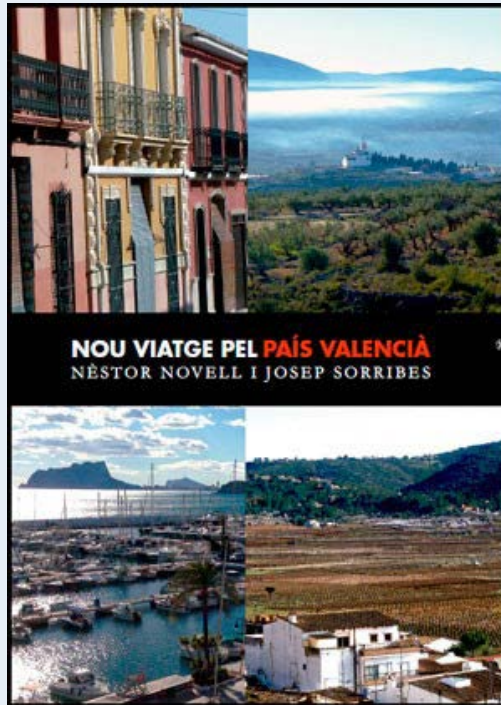
Fitxa

Autor

PUA, PUV, IAM

NOU VIATGE PEL PAÍS VALENCIÀ

El lector trobarà en aquestes pàgines una indagació sobre la realitat social, econòmica i humana del País Valencià i sobre les perspectives de futur en l'època postcrisi. Comarca a comarca, amb àmplies incursions històriques, en diàleg amb interlocutors locals, aportació de dades estadístiques i de la bibliografia precedent, es presenta un quadre de conjunt de les possibilitats i dificultats actuals del territori valencià. Aquest llibre s'inscriu en una llarga tradició d'obres sobre el país i la seua gent que comença amb Cavanilles i les *Observaciones sobre la historia natural, geografía, agricultura, población y frutos del reyno de Valencia* i culmina amb Joan Fuster i el clàssic *El País Valenciano* (1962). Ara tenim davant un nou viatge pel País Valencià a càrrec de dos economistes de trajectòria i experiència contrastades en l'àmbit de l'anàlisi territorial i l'economia urbana.

NOU VIATGE PEL PAÍS VALENCIÀ

NÈSTOR NOVELL i SANCHO i JOSEP SORRIBES i MONRABAL / **Autors**

PUBLICACIONS DE LA UNIVERSITAT D'ALACANT.

INSTITUCIÓ ALFONS EL MAGNÀNIM.

PUBLICACIONS DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA. 2017

1634 pàgines / 978-84-16724-52-9 / **50 €**

ENLLAÇOS ▾

Fitxa

Autor

Autor

monllull

r

BRERIA

Y SI NO TE DEJARAN LEER?

LLIBRERIA

RAMON LLULL DE VALÈNCIA

PREMI 2017 A LA LLIBRERIA MÉS INNOVADORA

La llibreria Ramon Llull està situada al carrer de Corona, número 5, de la ciutat de València, al barri del Carme. És un lloc de privilegi perquè ací conflueixen el pes de la història i la vivacitat d'una ciutat que es reinventa en cada moment, la bellesa restaurada dels edificis antics i el mobiliari urbà més agosarat, el patrimoni cultural del cap i casal. No debades, ens trobem en un carrer on hi ha la Beneficència, que alberga el Museu Valencià d'Etnologia, el Museu de Prehistòria de València, la Institució Alfons el Magnànim i el Sarc (Servei d'Assistència i Recursos Culturals), sense oblidar-nos de l'IVAM, que també és molt a prop. I, davant mateix de la llibreria, el mercat de Mossèn Sorell, darrere els vidres del qual hi ha la

**LA PERSEVERANÇA
EN LA QUALITAT
I LA CULTURA
EN MAJÚSCULES**

verdura i la fruita més naturals, vingudes directament de l'horta; les carns més suculentos i tendres, el peix més fresc del Cabanyal. Un carrer ple d'història, doncs, que, amb la incorporació –ara fa tot just un any– de la Llibreria Ramon Llull, vessa cultura per tot.

Abans d'entrar a la llibreria, col·locat discretament al costat de la porta d'entrada, ens trobem un faristol en què es llegeix el «menú literari» del mes: tot d'actes farceixen una carta de sabors genèrics per a tots els gustos i paladars. Hi entrem i ens enlluerna un espai diàfan, atapeït de llibres als prestatges i a les taules, ordenats pulcrament segons els gèneres de tota la vida: poesia, narrativa, assaig... Ens sobta veure que, en una de les taules, hi ha un espai reservat a la literatura

Ens agraden molt les activitats que tenen recorregut, que aprofundeixen en les temàtiques.

japonesa... «La llibreria té el seu caràcter i un projecte propi. Donem molta importància al fons editorial i a les seccions. De fet, quan ens hi vam traslladar, vam fer una reestructuració important de la llibreria. Revisàrem les seccions i n'ampliàrem algunes. A més, fem moltes activitats culturals, de tot tipus. Moltes coses relacionades amb la poesia, la narrativa i l'assaig. Hi ha moltes presentacions, també. Ens agraden molt les activitats que tenen recorregut, que aprofundeixen en les temàtiques». Són paraules d'Almudena Amador, la persona que regenta la llibreria, que ens ha rebut amb un «uf!», entre sorpresa i pertorbada. «Ara? No m'has avisat? Tinc molta feina! He de fer un pressupost, contestar uns correus, fer unes telefonades...», li diu a Francisco Benedito, que també treballa a la Ramon Llull. Però hi accedeix, finalment.

Només uns minuts i ja t'adones de la frenètica activitat que duu entre línies aquesta llibreria. Ho demostra Almudena en cada intervenció: «Tenim fins a quatre clubs de lectura. Un de ciències socials i pensament, en què hem aconseguit que la gent es llija el llibre amb molta antelació i intentem contactar amb l'autor. En tenim un altre de relat per a adults. Un de novel·la negra. I un quart de literatura japonesa que, en realitat, va ser el primer, i ja ha fet set anys. Intentem gaudir dels llibres, aprendre i passar-ho bé alhora».

Hui dia el llibrer proposa coses que entén que són valuoses i de qualitat. I també dinamitza. Crea un focus d'agitació cultural, d'encontre, de reflexió.

La llibreria Ramon Llull és una llibreria de cultura, i no és una redundància, sinó la constatació que els que en són propietaris treballen per a preservar la qualitat dels llibres que posen a disposició del públic i amb un únic objectiu: fer lectors i lectores. Fins i tot el nom respon a aquesta voluntat culturalista, que no elitista; a aquesta estima per la tradició literària pròpia. Un nom, però, que li va venir sobrevingut a l'antic propietari, perquè era el del carrer on es va fundar la llibreria, ara traslladada al carrer de Corona: «El nom el va escollir el meu antic cap perquè li pareixia de gran rellevància, ja que Ramon Llull és una figura medieval de renom. I ens vam quedar amb ell».

Els llibreters de la Ramon Llull treballen amb tot tipus de llibres, amb editorials grans i amb segells independents. «Ens interessa, sobretot, que els llibres siguin bons. Hui dia el llibrer proposa coses que entén que són valuoses i de qualitat. I també dinamitza. Crea un focus d'agitació cultural, d'encontre, de reflexió. Cal dir també que té molta importància la comunitat de lectors que es crea al voltant de la llibreria; que hi participa, que proposa coses i que, d'aquesta manera, li dona vida. La idea aquesta d'abans que el llibrer era el prescriptor està canviant. Perquè quan no hi havia Internet els llibrers teníem l'exclusiva de la informació editorial, perquè t'arribaven les novetats i eres el primer a veure-les. Però ara ja no és així. Ara els clients saben moltíssim i de vegades et descobreixen llibres que o no coneixies o havies vist molt de passada».

Amb el temps la llibreria s'ha anat transformant en un espai d'encontre i de reflexió, de debat, de descobriment de l'altre. Cal pensar la llibreria com un espai de trobada i de retroalimentació entre els lectors i el llibrer.

Amb més de dues dècades dedicada al món del llibre, com editora, en un principi, i ara com a llibreria i propietària de la llibreria Ramon Llull, Almudena ha vist com el sector ha evolucionat molt. Ara hi ha molts estímuls d'oci i culturals, i sobretot tecnològics, però per a Almudena no constitueixen cap amenaça, perquè veu les coses d'una altra manera. «Jo crec que no s'ha de mirar la competència. Estem en una època en què ens pot encantar veure sèries i anar al cinema i al mateix temps llegir llibres. Llegir en una *tablet* o en un *e-reader* i fer-ho també en paper. Amb el temps la llibreria s'ha anat transformant en un espai d'encontre i de reflexió, de debat, de descobriment de l'altre. Cal pensar la llibreria com un espai de trobada i de retroalimentació entre els lectors i el llibrer». «El que em desespera més és la distribució. A Espanya és pesada. Els distribuïdors tenen una forma de treballar que de vegades és molt difícil de compaginar amb el que es pot

Amazon i les grans superfícies són un hàndicap, però jo no hi pense, no m'hi compare sinó que em centre en el meu recorregut i en la meua proposta.

El fet que la gent es reunisca per a parlar d'història cultural, per a llegir i entendre i assolir una visió més profunda em pareix que no és comparable amb un servei exprés d'Amazon. Ni comparable ni incompatible. Simplement, estem en una altra pel·lícula.

permetre el llibrer. Òbviament, també Amazon i les grans superfícies són un hàndicap, però jo no hi pense, no m'hi compare sinó que em centre en el meu recorregut i en la meua proposta. A mi m'interessen els clubs de lectura. També fem aules d'humanitats. Ara estem desenvolupant-ne un d'història cultural, amb un grandíssim professor com és Justo Serna. El fet que la gent es reunisca per a parlar d'història cultural, per a llegir i entendre i assolir una visió més profunda em pareix que no és comparable amb un servei exprés d'Amazon. Ni comparable ni incompatible. Simplement, estem en una altra pel·lícula».

Tot i que estan especialitzats en els gèneres literaris clàssics per a adults, també hi ha una secció de literatura infantil i juvenil. I el valencià també té el seu espai, i en tots els gèneres. «Clar, clar! Això està totalment normalitzat. Si estiguérem a Saragossa... Però això és València! I tenim de tot en valencià, com és ben normal». D'altra banda, Almudena pensa que els hàbits de lectura, quant a gustos, no han canviat gens: «Els gèneres de sempre tenen el públic de sempre. N'hi ha qui llegeix únicament literatura de gènere: novel·la negra, històrica, etc. Qui llegeix només novel·la. Qui s'especialitza en assaig o en poesia. I n'hi ha qui llegeix de tot. És el lector més complet».

El premi a la innovació ha caigut bé en la llibreria, com no podia ser d'una altra manera. «L'entenc com un reconeixement al nostre

treball. Perquè és de veres que hem treballat moltíssim. Bo, tots els llibrers treballem moltíssim! I també és veritat que fa un any vam canviar de local i això va ser una aposta molt forta perquè estàvem en un lloc on feia tretze anys que hi érem. Canviar era un risc. Però hem vingut a un local gran, molt bonic, amb una programació molt completa i trobe que som molt exigents amb el nostre treball. Jo crec que el premi reconeix la nostra feina. L'entenc com un reconeixement i també com una motivació, com un estímul perquè seguim apostant en la mateixa línia. Perquè l'aposta és forta. Fins al punt que n'hi ha qui et diu que estàs boja, atès que el del paper no és, precisament, un negoci boiant».

JULI CAPILLA

C/ de la Corona, 5
46003 València
Tel. 963 697 299

ENLLAÇ

VÍDEO

PREMI 2017 A LA TRAJECTÒRIA D'UNA LLIBRERIA

LIBRERÍA LA TRACA EL SUEÑO DE LA REALIDAD

1974, con España al borde de la democracia y del inicio de una nueva era, fue el año que marcó el arranque de una aventura que ya dura cuarenta y tres años; toda una vida al decir de algunos, o tan solo el principio de una para aquellos que albergan sueños a más largo plazo.

La protagonista de esta andanza es la librería La Traca y el suyo es, sin duda, un sueño sin fecha de caducidad, dispuesta siempre a llegar mucho más lejos de cualquier previsión y a la que restan al menos tantos años como los recorridos. O incluso cabe pensar que el horizonte de su esperanza de vida sea infinito, que es lo que suele durar la ilusión, y de esta andan sobrados en La Traca, porque la atesoran entre las hojas preñadas de historias de todas clases, que las estanterías del local albergan en su seno.

La Traca está ubicada en Benimaclet, y no hay mejor emplazamiento para quien trafica con cultura que contar con la Universitat de València como vecina, sobre todo cuando existe la constancia de que esas calles

que rodean a la librería son el hogar de un buen número de educadores universitarios. Y es posible que sea la presencia del profesorado uno de los motivos de la inquietud cultural que existe en la barriada, a pesar de su condición de *periférica*, connotación que, por desgracia, casi siempre es negativa. Allí construyó su nido La Traca desde el que alimenta el apetito cultural de sus habitantes.

Y allí sigue hoy, en la calle Enric Navarro, entre restaurantes y bares que satisfacen otras apetencias más físicas.

La oferta no se limita a la literaria, también suministra libros de texto para estudiantes desde infantil hasta la universidad, siempre desde una relación cercana y atenta que aúna empatía y profesionalidad. No es

sencillo fidelizar a una clientela, y es más complicado mantenerla, y cabe destacar que La Traca puede presumir de ello con orgullo lícito, pues es fruto de un esfuerzo continuado y una vocación profunda.

Ahora, esa trayectoria, ese esfuerzo y ese amor por los libros, la cultura y el barrio donde la librería se aloja han obtenido su recom-

«Es un trabajo muy especial, aunque se gane poco y se trabaje muchísimo. Lo cierto es quedespues de 43 años en Benimaclet nos conoce todo el mundo. Siempre nos hemos dedicado al barrio. Vivimos del barrio y para el barrio.»

«Empecé a trabajar siendo un jovenzuelo de 18 años. Ahora llevo casi 30 años. Desde el primer día que mis padres la compraron. Mi padre me enseñó el mundo del mostrador. El mostrador enseña mucho. Mi madre me enseñó el amor por los libros. Nada enseña tanto como los libros.»

pensa, un reconocimiento justo: la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport concedió a la librería **La traca el premio 2017** a su Trayectoria. Y, según la propia Conselleria, tal reconocimiento se otorga tras valorar la trayectoria cultural acreditada de la librería y el alcance del proyecto para fomentar la comunicación y la cohesión cultural en el ámbito geográfico en el que desarrolla su actividad.

La Traca fue fundada por Esperanza Cano y Elisa Sanchís y luego pasó a manos de Francisco Cases y Virginia Sena. Cuando se jubilaron hace diez años, su hijo David, el dueño actual, tomó el relevo aunque estuvo acompañando a sus padres anteriormente. Y ya que nadie conoce mejor las interioridades de La Traca que su dueño, gestor y alma, nadie como él para hablarnos de su historia y devenir. Hemos mantenido una interesante conversación de la que cabe destacar lo que viene a continuación.

«La Traca la fundaron dos mujeres, amigas de mis padres. Estuvieron 15 años y luego se la traspasaron a mis padres. Mi padre, Francisco Cases, falleció hace 4 años. Mi madre Virginia Sena se jubiló hace 10 años, y yo sigo con el negocio familiar. Llevo casi 30 años trabajando en La Traca, que está a punto de cumplir los 45.»

A David le delata el entusiasmo cuando habla del que es, sin duda, más que un simple negocio; con toda probabilidad, sea

más que un modo de vida. Así nos lo cuenta cuando le preguntamos qué significa La Traca para él.

«La Traca siempre ha estado en el mismo sitio. Fue vocación de mi madre. Mis padres la cogieron en traspaso. A ella siempre le gustaron mucho los libros. Y yo, pues, lo he mamado. Pero los motivos por los cuales ven-

demos libros son varios: para empezar porque vivimos de ello, aunque yo siempre digo que gana más el que compra un libro que el que lo vende. Y en segundo lugar porque es un trabajo muy especial, aunque se gane poco y se trabaje muchísimo. Lo cierto es que después de 43 años en Benimaclet nos conoce todo el mundo. Siempre nos hemos dedicado al barrio. Vivimos del barrio y para el barrio. Mis padres conocieron Benimaclet y se enamoraron de él. De su gente. Nos hemos ganado su respeto y su confianza.»

No es difícil ganarse la confianza de tu gente, cuando abres las puertas de tu negocio como quien abre las de su casa. Y así es la experiencia del propio David.

«Empecé a trabajar siendo un jovencuelo de 18 años. Ahora llevo casi 30 años. Trabajo desde el primer día que mis padres la compraron. Mi padre me enseñó el mundo del mostrador. El mostrador enseña mucho. Mi madre me enseñó el amor por los libros. Nada enseña tanto como los libros. Benimaclet me lo ha dado todo, pero yo lo doy todo por el barrio. Y, si para ello tengo que trabajar los domingos, lo hago, y muchas veces además. Eso sí, a puerta cerrada, yo solo; bueno, en compañía de los libros. Nunca he pensado en tirar la toalla, es más, en otro tiempo pensé en ampliar la librería, pero la maldita crisis lo cambió todo. Siempre he dicho que no quiero trabajar en otra cosa. Quiero dedicar toda mi vida laboral a la librería. Y después... creo que de alguna manera

LIBRERÍA LA TRACA
C/ Enric Navarro, 15
46020 València
Tel. 963 936 071

sigues siendo librero. Ese es mi objetivo: poder trabajar siempre como librero.»

Y, ahora que la **Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport** ha reconocido la labor ingente otorgando a la librería **La Traca el premio 2017 a su trayectoria**, le preguntamos a David qué significado tiene este reconocimiento para él.

«Este galardón es como si un amigo te dijera, "Venga, sigue así que vas bien". Pero, bueno, mi premio es que mi barrio nos respete y nos aprecie. Siempre le estaré agradecido a Benimaclet.»

Y hasta aquí hemos llegado. Pero, antes, un pequeño consejo: para conocer La Traca, hay que ir a La Traca. No perdáis la oportunidad de hacerlo.

J.E. ÁLAMO

ENLLAÇ

